

Dažniausiai užduodami klausimai apie koronavirusą (COVID-19)

Iš kur atsiranda koronavirusai?

Koronavirusai yra virusai, kurie cirkuliuoja tarp gyvūnų, tačiau žinoma, kad kai kurie iš jų sukelia infekcijas žmonėms. Sukėlę infekciją žmonėms, jie toliau gali būti perduoti nuo žmogaus žmogui. Koronavirusų infekcijos šaltinis gali būti daugybė gyvūnų. Pavyzdžiui, Artimųjų Rytų respiracinio sindromo koronaviruso (MERS-CoV) šaltinis buvo kupranugariai, o sunkaus ūmaus respiracinio sindromo (SŪRS) – civetės katės.

Ar šis virusas panašus į SŪRS sukeltą koronavirusą ar sezoninio gripo virusą?

Šis naujas Kinijoje aptiktas koronavirusas yra genetiškai glaudžiai panašus į SŪRS sukeltą virusą. SŪRS atsirado 2002 m. pabaigoje Kinijoje ir per aštuonis mėnesius 33 šalys pranešė apie daugiau nei 8 000 SŪRS atvejų. Tuo metu nuo šio viruso mirė kas dešimtas susirgęs asmuo. Šiuo metu yra per mažai duomenų, kad būtų galima vertinti mirštamumą nuo COVID-19, tačiau preliminarūs duomenys rodo, kad jis yra mažesnis, nei nuo SŪRS. Nors gripo ir COVID-19 perdavimo keliai ir simptomai yra panašūs, šias infekcijas sukeltys virusai yra labai skirtingi. Dar labai anksti daryti išvadas, kaip plinta naujasis koronavirusas, tačiau išankstinė informacija rodo, kad jo plitimo mechanizmas yra labiau panašus į SŪRS ar pandemio gripo, negu į sezoninio gripo plitimo mechanizmą, nes

žmonės niekada prieš tai nebuvo susidūrę šia infekcija. ECDC duomenimis, Europoje nuo gripo ir jo sukeltų komplikacijų kasmet miršta apie 40 000 žmonių.

Kaip žmogus gali užsikrėsti COVID-2019?

Tam tikri koronavirusai yra perduodami nuo žmogaus žmogui, dažniausiai artimo sąlyčio su sergančiuoju koronavirusine infekcija metu, pavyzdžiui, namų ar darbo aplinkoje, gydymo įstaigoje. COVID-2019 taip pat gali būti perduodamas nuo žmogaus žmogui. Virusas plinta su per orą kvėpavimo takų sekretų lašeliais, kuriuos žmonės išskiria į aplinką čiaudėdami, kosėdami ar iškvėpdami. Inkubacinis laikotarpis (t. y. laikotarpis nuo užsikrėtimo iki simptomų atsiradimo) yra nuo 2 iki 12 dienų. Nors žmonės dažniausiai būna užkrečiami, kai pasireiškia simptomai, įtariama, kad kai kurie žmonės gali perduoti virusą dar iki simptomų atsiradimo.

Kokie simptomai pasireiškia žmonėms užsikrėtus COVID-19?

Simptomai yra panašūs į gripą – karščiavimas, kosulys, dusulys ir kiti kvėpavimo sutrikimai, raumenų skausmai ir nuovargis. Sunkesniais atvejais sukelia plaučių uždegimą, sepsį ir septinį šoką, inkstų nepakankamumą ar mirtį.

Kas labiausiai rizikuoja užsikrėsti?

- Sveikatos priežiūros darbuotojai, teikiantys medicinos pagalbą sergantiems COVID-19;
- šeimos nariai ir kiti asmenys, artimai bendraujantys su užsikrėtusiais ar sergančiais žmonėmis;

Įtariama, kad infekcija yra pavojingesnė vyresnio amžiaus asmenims bei sergantiems lėtinėmis ligomis.

Ar yra gydymas nuo COVID-19 ligos?

Specifinio gydymo nuo COVID-19 ligos nėra, taikomas tik simptominis gydymas. Susirgusieji gali būti visiškai išgydyti, priklausomai nuo jų sveikatos būklės bei nuo to, kada pradedamas taikyti gydymas. Europos vaistų agentūra (EMA) bendradarbiauja su PSO ieškant veiksmingų antivirusinių vaistų ir jų derinių.

Kaip taisyklingai plauti rankas?

Rankų plovimas yra svarbiausia profilaktinė priemonė, norint išvengti susirgimo. Rankas reikėtų plauti dažnai ir kruopščiai su vandeniu ir muilu bent 20 sekundžių. Jei muilo ir vandens nėra, taip pat galima naudoti alkoholio pagrindu pagamintą rankų antiseptiką su ne mažiau kaip 60% alkoholio. Virusas į organizmą gali patekti per akis, nosį ir burną, todėl nerekomenduojama liesti veidą nenuplaunamomis rankomis.

Ar medicininės kaukės apsaugo nuo koronaviruso?

Medicininės kaukės rekomenduojamos pacientams, kurie kosėja ir čiaudi, kad sulaikytų su lašeliais viruso plitimą aplinkoje. Atkreipiame dėmesį, kad medicininės kaukės viruso nesulaiko ir tuo pačiu neapsaugo nuo užsikrėtimo, jei yra artimas kontaktas.

Ar nuo koronaviruso apsaugo gripo vakcina?

Sezoninio gripo vakcina neapsaugo nuo koronaviruso sukeltos infekcijos.

Ką daryti grįžus iš COVID-19 paveiktų teritorijų?

Atsižvelgdama į tarptautinių ekspertų išvadas, Sveikatos apsaugos ministerija rekomenduoja žmonėms, kurie neseniai grįžo iš Kinijos ar Šiaurės Italijos (Lombardijos, Veneto, Pjemonto ir Emilijos-Romanijos regionų), 14 dienų nuo paskutinės buvimo minėtose šalyse dienos likti namuose ir stebėti savo sveikatą. Tuo laikotarpiu darbdavių, kurių įmonėse dirba ar siekia įsidarbinti žmonės, neseniai lankęsi Kinijoje ar Šiaurės Italijoje, prašoma suteikti galimybes jiems dirbti namuose nuotoliniu būdu. Jei to nepavyksta padaryti, tuomet asmenys gali kreiptis į Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos, kuris organizuos nedarbingumo išdavimą. Šiose teritorijose keliaavę asmenys turėtų užpildyti [anketa \(questionnaire\)](#) ir sekti rekomendacijas šioje nuorodoje: nvsc.lrv.lt/COVID-19 (In english: <http://nvsc.lrv.lt/korona-eng>). Pajutus į gripą panašius simptomus tokie asmenys nedelsiant turi skambinti bendruoju pagalbos tarnybų telefonu 112.

Daugiau informacijos dėl naujojo koronaviruso galima gauti Sveikatos apsaugos ministerijos svetainėje, taip pat gyventojai gali konsultuotis karštąja linija telefonu 8 618 79984 (visą parą konsultuoja Nacionalinio visuomenės sveikatos centro specialistai).